

Spis treści

Podziękowania	11
Wprowadzenie	13

Część 1. Co nam mówią wyniki badań?

1. Metodologiczne dylematy i jałowe spory	29
1.1. Wprowadzenie	29
1.2. Niejednoznaczne rezultaty	30
1.3. Dylemat 1: wybór jednostki analizy	32
1.4. Dylemat 2: klasyfikacja przestępstw	33
1.5. Dylemat 3: wybór miar bezrobocia i sytuacji dochodowej ludności	36
1.6. Dylemat 4: konstrukcja modelu statystycznego	39
1.7. Podsumowanie	41
2. W poszukiwaniu mechanizmów przyczynowych	44
2.1. Racjonalna kalkulacja zysków i strat	45
2.2. Relatywna deprywacja	50
2.3. „Struktury szans” a przemiany w amerykańskich miastach	55
2.4. Zaangażowanie w działalność konformistyczną	60
2.5. Hipoteza dezorganizacji społecznej	63
2.6. „Syndrom wybitych okien” i błędne koło degradacji miejskich dzielnic	71
2.7. „Okazja czyni złodzieja”	74
2.8. Podsumowanie	79
3. Hipotezy i pytania badawcze	81

Część 2. Bieda, bezrobocie i przestępczość w polskich województwach. Analizy ilościowe

4. Gdzie przestępczość jest wyższa?	97
---	----

4.1. Analizowane zmienne	97
4.2. Wyniki analiz	117
4.3. Podsumowanie	129
5. Gdzie wzrosła przestępczość?	131
5.1. Wprowadzenie	131
5.2. Analizowane zmienne	133
5.3. Wyniki analiz	144
5.4. Dodatkowy test wiarygodności wyników: modele z efektami losowymi	166
5.5. Podsumowanie i wnioski	171

Część 3. Bieda, bezrobocie i przestępczość w społecznościach lokalnych

6. Sytuacja ekonomiczna i przestępczość: punkt wyjścia	179
6.1. Wprowadzenie – opis badania	179
6.2. Panorama gospodarcza badanych miast	189
6.3. Bezrobocie w badanych miastach	202
6.4. Ubóstwo	207
6.5. Przestępczość w badanych miastach	211
6.6. Analizy szeregów czasowych	216
6.7. Podsumowanie i dalsze pytania	221
7. Przestępstwo – różne zjawiska pod tą samą nazwą?	225
7.1. Wprowadzenie	225
7.2. Kradzieże	226
7.3. Przestępczość o charakterze agresywnym	237
7.4. Konkluzje	240
8. Rzut oka na bezrobocie i ubóstwo w badanych miastach	243
8.1. Wprowadzenie	243
8.2. Bezrobocie chroniczne	244
8.3. Kim są bezrobotni?	250
8.4. Czy wszędzie warto się kształcić?	256
8.5. Skąd bierze się bieda w badanych społecznościach?	261
8.6. Głębokość ubóstwa	263
8.7. Świadczenia pomocy społecznej – łagodzenie skutków ubóstwa?	271
8.8. Alternatywne sposoby zarobkowania w badanych miastach	274
8.9. Uwagi końcowe	277

9. Rynek pracy – jakość oferowanych szans	279
9.1. Wprowadzenie	279
9.2. „Jakość” zatrudnienia na podstawie struktury pracujących według zawodów	281
9.3. „Jakość” zatrudnienia: kto ile zarabia?	285
9.4. Praca, ale na jak długo?	296
9.5. Konkluzje	299
10. Razem czy osobno? Więź społeczna w badanych miastach	302
10.1. Poczucie anonimowości i pomoc sąsiedzka	304
10.2. Lokalna aktywność społeczna	311
10.3. Podsumowanie	327
11. Mieszkańcy wobec problemu przestępczości	329
11.1. Wprowadzenie	329
11.2. Poczucie zagrożenia przestępczością wśród mieszkańców	332
11.3. Przejawy kontroli społecznej	338
11.4. Społeczne i ekonomiczne uwarunkowania kontroli	344
12. Studia przypadku: podsumowanie i wnioski końcowe	351
Zakończenie	359
Literatura	363
Aneks: scenariusz wywiadów przeprowadzonych w badanych miastach ..	373
Summary	381

Table of contents

Acknowledgements	11
Introduction	13

Part 1. What does the research on crime and unemployment tell us?

1. Methodological dilemmas and pointless debates	29
1.1. Introduction	29
1.2. Inconclusive results	30
1.3. Dilemma 1: choice of unit of analysis	32
1.4. Dilemma 2: classification of crimes	33
1.5. Dilemma 3: measurement of unemployment and income situation	36
1.6. Dilemma 4: statistical modeling	39
1.7. Summing up	41
2. In search of causal mechanisms	44
2.1. Rational cost-benefit calculations	45
2.2. Relative deprivation	50
2.3. “Opportunity structures” and changes in American cities	55
2.4. A stake in conformity	60
2.5. The social disorganization hypothesis	63
2.6. “Broken windows” and vicious circles of urban decline	71
2.7. “Opportunity creates a thief”	74
2.8. Summing up	79
3. Research questions and hypotheses	81

Part 2. Poverty, unemployment and crime in Polish voievodships. Statistical analyses

4. Where is the crime rate higher?	97
--	----

4.1. Variables in the analysis	97
4.2. Results	117
4.3. Summing up	129
5. Where did the crime rate rise?	131
5.1. Introduction	131
5.2. Variables in the analysis	133
5.3. Results	144
5.4. Random effects models: an additional test of result validity	166
5.5. Summary and conclusions	171

Part 3. Poverty, unemployment and crime in local communities

6. Economic situation and crime: initial analyses	179
6.1. Introduction: data and methods	179
6.2. The economic situation in the studied towns	189
6.3. Unemployment	202
6.4. Poverty	207
6.5. Crime	211
6.6. Time series analyses	216
6.7. Summary and further questions	221
7. Crime: different phenomena under the same label?	225
7.1. Introduction	225
7.2. Theft	226
7.3. Violent crime	237
7.4. Conclusions	240
8. A closer look at unemployment and crime in the studied towns	243
8.1. Introduction	243
8.2. Long-term unemployment	244
8.3. Who is unemployed?	250
8.4. Is education always worthwhile?	256
8.5. How does poverty emerge in the studied communities?	261
8.6. Depth of poverty	263
8.7. Do welfare payments spell meaningful relief?	271
8.8. Alternative sources of income in the studied towns	274
8.9. Some comments and conclusions	277

9. Labor market: quality of job opportunities	279
9.1. Introduction	279
9.2. „Quality” of jobs, Part I: analysis of the occupational structure ..	281
9.3. „Quality” of jobs, Part II: how much do different people earn? ..	285
9.4. Work, but for how long?	296
9.5. Conclusions	299
10. Together or apart? Social bonds in the studied towns	302
10.1. Sense of anonymity and neighborliness	304
10.2. Local social activity	311
10.3. Summing up	327
11. Communities’ reaction to crime	329
11.1. Introduction	329
11.2. Fear of crime among residents	332
11.3. Social control behavior	338
11.4. Social and economic determinants of control	344
12. Case studies: summary and conclusions	351
Concluding comments	359
Bibliography	363
Appendix: Interview guide for the town case studies	373
Summary	381